

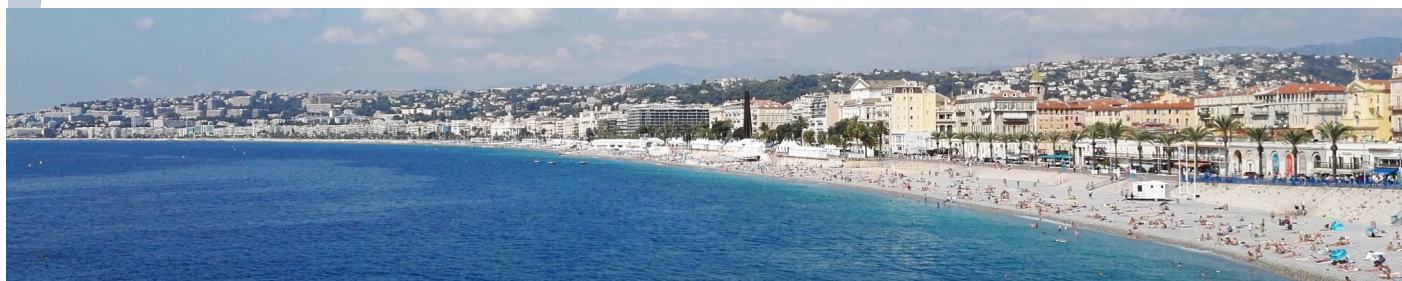
Biuletyn

Myśli Instytucjonalnej

Drodzy Czytelnicy!

Rozpoczyna się kolejny rok akademicki, w który Forum wkracza z nowymi projektami i zamierzeniami. Część z nich funkcjonuje już w obiegu publicznym, a co do innych najwyższy czas już uchylić rąbka tajemnicy. Do tych pierwszych należy zaliczyć oczywiście seminarium w Krakowie, które odbędzie się 25 października w gmachu Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego i na którym będziemy gościć znamienitych prelegentów. Warto też zwrócić uwagę, że przed samym seminarium odbędzie się Walne Zebranie Członków naszego stowarzyszenia! Miesiąc później, tj. 27 listopada w siedzibie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, będzie mieć miejsce prezentacja książki „Zrozumieć kapitalizm”, której poświęciliśmy więcej miejsca w poprzednim wydaniu Biuletynu. Jeśli natomiast chodzi o wydarzenia będące w fazie przygotowań, to miło nam poinformować, że podjęliśmy już pierwsze kroki w kierunku organizacji drugiej konferencji Forum. Tym razem jednak chcielibyśmy, aby było to wydarzenie międzynarodowe, które przyciągnęłoby uczestników spoza naszego kraju. Wstępny termin konferencji został wyznaczony na listopad 2019 roku, a gościć nas będzie zapewne Uniwersytet Jagielloński. W miarę postępów nad pracami organizacyjnymi, będziemy zdradzać więcej informacji. Na zakończenie warto jeszcze wspomnieć, że w dniach 12-15 września 2019 roku w Warszawie odbędzie się doroczna konferencja EAEPE. Najbliższy rok zapowiada się zatem niezwykle interesująco, czyż nie?

Redakcja

W numerze:

„Zakotwiczone” wyobrażenia o ustroju ekonomicznym i racjonalności	2
Forum na konferencji w Białymstoku	5
Konferencja EAEPE w Nicei	6
Konferencje, spotkania, wydarzenia	8

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa
w trzecim **seminarium** Forum Myśli Instytucjonalnej pt.

HOW ECONOMIC TOOLS APPLY TO POLITICAL INSTITUTIONS AND TO JUDICIAL CHECKS AND BALANCES

Spotkanie odbędzie się **25 października 2018 roku**
na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Prelekcje wprowadzające do dyskusji wygłoszą prof. dr hab. **Thomas Apolte**
(Uniwersytet w Münster) oraz dr hab. **Katarzyna Metelska-Szaniawska**
(Uniwersytet Warszawski).

Formularz zgłoszeniowy oraz więcej informacji można znaleźć na stronie
www.forummi.pl

„Zakotwiczone” wyobrażenia o ustroju ekonomicznym i racjonalności?

Janina Godłów-Legiędź

Pojęcie racjonalności zajmuje w ekonomii jako nauce o ludzkim działaniu eksponowane miejsce. Rozwój podejścia instytucjonalnego i behawioralnego sprawił, że pojęcie to po dość długim okresie pełnienia funkcji niekwestionowanego założenia badań ekonomicznych stało się przedmiotem ostrych sporów i punktem wyjścia krytyki wielu uznawanych dotąd teorii. Przedmiotem tego krótkiego eseju będzie nie tyle samo pojęcie racjonalności, co jeden z aspektów związku między racjonalnością a kwestią wyboru ustroju ekonomicznego. Przedstawię kilka argumentów za tym, że poglądy na istotę i uwarunkowania racjonalności mają wpływ na wyobrażenia o efektywnym ustroju ekonomicznym. Zasugeruję także hipotezę, że przywiązanie autorów do określonych koncepcji ustrojowych skłania ich do szukania argumentów za określoną koncepcją racjonalności. Podczas gdy zależność poglądów na to, jakie zasady gwarantują efektywną alokację czynników produkcji od poglądów na naturę racjonalności, może być wyjaśniona na drodze logicznego wnioskowania, to zależność odwrotna (zależność poglądów na racjonalność od preferencji ustrojowych świadczy o normatywności poglądów i potwierdza tezę, że także badacze i eksperci ulegają skrzywieniom poznawczym¹. Jeżeli stanowisko w kwestii optymalnego ustroju wpływa na proces wyjaśniania mechanizmów ekonomicznych i uwarunkowań ludzkiej racjonalności, to można to uznać za przejaw działania kilku heurystyk poznawczych: efektu posiadania, zakotwiczenia, a także dostępności i emocji. Dostarczenie możliwości działania tych efektów także w procesie poznania naukowego należałoby uznać za istotną wartość z punktu widzenia

metodologii ekonomii, którą przynosi program badawczy psychologii kognitywnej.

Związki między koncepcjami racjonalności a postulatami ustrojowymi nie mają charakteru jednoznacznie przyczynowo-skutkowego, ale można w tej kwestii wskazać przykłady ciekawych zależności. Interesującego przykładu dostarcza doktryna Friedricha Hayeka. Hayek śledził i podkreślał związek między konstruktywistyczną interpretacją racjonalności a przekonaniem socjalistycznymi i interwencjonistycznymi. Teoria umysłu oderwanego od doświadczenia i wiara w nieograniczone możliwości ludzkiego rozumu prowadzi do przekonania o nieograniczonych możliwościach odgórnego kształtowania instytucji społecznych i całego systemu społeczno-ekonomicznego. Przekonanie, że cywilizacja jest w pełni racjonalną konstrukcją w tym sensie, że wszelkie jej instytucje były tworzone z pełną świadomością ich skutków, implikuje program na przyszłość – pragnienie świadomego tworzenia nowego porządku społecznego z pełną wiarą, że rozum pozwala człowiekowi wybierać i tworzyć nowe instytucje społeczne, gwarantujące osiągnięcie efektów lepszych od skutków żywiołowych procesów społecznych [Hayek 1969, s. 84-85]. Jednocześnie Hayek z wielką determinacją gromadzi argumenty z zakresu filozofii, psychologii i antropologii za krytycznym racjonalizmem, z którego wyprowadza swą wizję gospodarki rynkowej. Jego determinacja w obronie wolnego rynku może skłaniać do przypuszczenia, że poglądy na optymalny ustrój mogą wyznaczać pewną ścieżkę dociekań o racjonalności².

Przykładu potwierdzającego po-

wiązanie ekologicznej interpretacji racjonalności i wiary w skuteczność gospodarki rynkowej dostarcza także bardzo silnie identyfikujący się ze stanowiskiem Hayeka i klasycznych liberałów, Vernon Smith [2013, s. 3-35]. Ten ostatni rozwijając ekologiczną interpretację racjonalności postrzega aparat poznawczy jednostki z perspektywy wolnych rynków, ciągłych interakcji społecznych i kulturowej ewolucji. Błędy jednostek, tak silnie akcentowane w szkole Kahnemana traktuje jako naturalny wynik niedostatku wiedzy i doświadczenia i podkreśla, że są one korygowane w procesie uczenia i zdobywania nowych doświadczeń. Dlatego Vernon Smith uznaje proces podejmowania decyzji przez jednostki za generalnie racjonalny. Wyzwanie, które stawia przed nauką, polega na wyjaśnieniu transformacji zachowań indywidualnych w szersze społeczne systemy zachowań [Altman 2004, s. 21]. Niezadawalające rezultaty na tym polu wydaje się przypisywać wpływom konstruktywistycznego racjonalizmowi, który sprawia, że trudno sobie wyobrazić, że optymalne rezultaty rynkowe mogą być osiągnięte inaczej niż przez świadome poznanie, zrozumienie i kierowanie. Konsekwencją tego jest wada modeli ekonomicznych polegająca na tym, że zamiast ujmować procesy rynkowe jako procesy uczenia się, buduje się je na założeniu racjonalności jednostki wyizolowanej ze społecznego kontekstu. W swych eksperymentach Vernon Smith dowodzi, że wbrew wnioskowi z badań opartych na teorii gier i fascynacji „dylematem więźnia”, działają mechanizmy koordynacji wskazywane przez Adama Smitha i że instytucje są społecznymi instrumentami służącymi do wzmacniania i pobudzania racjonalności jednostki. V. Smith, podobnie jak współczesna psychologia procesów poznania, formułuje wniosek, że ludzkie zdolności poznawcze nie powstają w oparciu o sam rozum, ale poprzez społeczne interakcje z innymi [Hodgson 2004, s. 413]. „Ta zmiana paradygmatu oznacza przesunięcie od idei umysłu jako niezależnego racjonal-

nego bytu do postrzegania umysłu jako regulatora działalności zlokalizowanej w większym systemie obejmującym ciało i jego społeczne i przyrodnicze środowisko. Materialny i społeczny kontekst uczestniczy w tworzeniu pojęć i w działaniu każdego indywidualnego podmiotu” [Hodgson 2007, s. 329-330]. U Vernona Smitha także można dostrzec elementy przywiązania do rynkowej filozofii, które można interpretować w kategoriach zakotwiczenia, ale niezaprzeczalną wartością prezentowanej przez niego koncepcji racjonalności, podobnie jak Hayeka, Simona, Gigerenzera i generalnie zwolenników ekologicznej, adaptacyjnej i ewolucyjnej interpretacji, jest to, że pozostawia ona miejsce na proces uczenia się i dostrzega się, iż racjonalność to cecha stopniowalna³.

W myśl koncepcji racjonalności ekologicznej źródłem właściwych rozwiązań jest nie tylko ludzki umysł, ale także powstające w procesie ewolucji społecznej instytucje, a postęp jest wynikiem nieustannego uczenia się i wykorzystywania mądrości zawartej w instytucjach. Postęp jest możliwy tylko wtedy, gdy w warunkach wolności, tzn. braku odgórnego sterowania, ludzki rozum rozwija się w symbiozie z instytucjami⁴. Akcentowanie znaczenia kontekstu społecznego i kulturowej ewolucji oznacza, że koncepcja racjonalności Vernona Smitha, a także pisarzy zaliczanych do starszej ekonomii behawioralnej, jest blisko spokrewniona z ekonomią instytucjonalną. A szczególnym i ważnym łącznikiem między nimi jest doktryna Hayeka, w której wykorzystywane jest podejście instytucjonalno-ewolucyjne i behawioralne.

Podsumowując, optymistyczna koncepcja konstruktywistycznej racjonalności i wiary w moc ludzkiego umysłu związana jest z doktrynami odgórnego kształtowania porządku ekonomicznego, czyli można ją dostrzec u podstaw socjalizmu, głębokiej ingerencji w rynki, idei globalnego rządu. W myśl tej koncepcji instytucje możemy projekto-

wać (wymyślać) i z powodzeniem urzeczywistniać. Natomiast koncepcja racjonalności pojmowanej ekologicznie i ewolucyjnie (hayekowska idea racjonalizmu krytycznego) jest związana z doktryną rynku i porządku społecznego wyłaniającego się w historycznym procesie oddolnych interakcji. Zwolennicy racjonalności ekologicznej i porządku rynkowego akcentują rolę doświadczenia w tworzeniu instytucji i traktują je jako instrumenty wspomagające ludzki umysł.

Sugerowana zależność poglądów na racjonalność od poglądów na ustrój to tylko przypuszczenie, które może jednak stanowić ostrzeżenie o możliwości normatywnego zakotwiczenia naszych poglądów i tendencji do udowadniania swoich racji zamiast szukania prawdy. W świetle badań psychologów i antropologów kognitywnych nasza tendencja do podkreślania dowodów na rzecz naszych przekonań i pomijania świadectw negatywnych (heurystyka potwierdzenia) ma swe źródło w tym, że ludzkie umiejętności rozumowania wykształciły się w społecznej praktyce przekonywania do swoich racji, co nie jest tożsame z dążeniem do prawdy (Denett 2017, s. 292).

¹ Warto pamiętać to, co o złudzeniach ekspertów i nadmiernej pewności siebie pisze Daniel Kahneman (2012, s.290-296, 348-353. Szczególnie pouczająca jest uwaga o „zaślepieniu teoretycznym”, którą Kahneman odnosi także do siebie [tamże, s. 367].

² Można też przypuszczać, że to ideologiczne zaangażowanie Hayeka przyczynia się do tego, że jego wpływ, jakkolwiek ogromny, jest niedostatecznie zauważany przez autorów, których razi jego zaangażowanie w obronę wolnorynkowej filozofii społecznej. A może jest tak, jak sądzi Vernon Smith, który fakt niedostatecznego oddziaływania idei krytycznej racjonalności Hayeka tłumaczy tym, że „w ludzkim rozumie głęboko zakorzeniona jest antro-

pocentryczna potrzeba myślenia, że panuje nad sytuacją”, a „emergentne racjonalne lądy nie są bezpośrednio dostępne naszej percepcji” [Smith 2013, s. 15].

³ Stopniowalność racjonalności jest immanentna cechą racjonalności w koncepcjach krytyków racjonalności konstruktywistycznej. Na zalety traktowania racjonalności jako zmiennej wskazuje Etzioni [2011, s. 281]. Zauważa słusznie, że takie podejście zwraca naszą uwagę na czynniki prowadzące do zwiększenia ludzkiej racjonalności takie, jak edukacja, trening, system aksjologiczny i samokontrola.

⁴ Tę ideę wyraża termin ład rozszerzony (extended order) Hayeka [2004, s. 29-36] i symetryczny do niego termin rozszerzony mózg (extended brain) użyty przez Carsten Herman-Pillath [2009, s. 201].

Altman M., *The Nobel Prize in behavioral and experimental economics: A contextual and critical appraisal of the contributions of Daniel Kahneman and Vernon Smith*, „Review of Political Economy” 2004, no. 1.

Dennett D. C., *Od bakterii do Bacha. O ewolucji umysłów*, Copernicus Center Press, Kraków 2017.

Etzioni A., *Behavioural economics: Next steps*, „Journal of Consumer Policy” 2011, no. 3.

Hayek F., *Studies in Philosophy, Politics and Economics*, Simon and Schuster, New York 1969.

Hayek F., *Zgubna pycha rozumu. O błędach socjalizmu*, Wydawnictwo Arcana, Kraków 2004.

Herrmann-Pillath C., *Elements of Neo-Weblenian Theory of the Individual*, „Journal of Economic Issues” 2009, no. 1.

Hodgson G., *The Evolution of Institutional Economics. Agency, Structure and Darwinism in American Institutionalism*, Routledge, London-New York 2004.

Kahneman D., *Pułapki myślenia. O myśleniu szybkim i wolnym*, Media Rodzina, Poznań 2012.

Smith V., *Constructivist and ecological rationality in economics*, „The American Economic Review” 2003, no. 3.

Smith V., *Racjonalność w ekonomii*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.

Forum na konferencji w Białymstoku

Sławomir Czech

W dniach 25-26 czerwca br. odbyła się konferencja poświęcona anatomii zmian systemowych w Polsce w latach 1918-2018. Było to czwarte spotkanie z cyklu „Rozwój społeczno-gospodarczy w teoriach ekonomicznych” organizowanego od kilku lat na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Wydarzenie to zgromadziło wielu uznanych ekonomistów i akademików z całego kraju, jak również młodych adeptów nauki. Nie powinno to zresztą dziwić, ponieważ konferencja ta zdążyła już zyskać sobie wysoką renomę, a urokliwe okolice Białegostoku zachęcają do powrotów i pozostania tu przynajmniej kilka dni dłużej.

Forum Myśli Instytucjonalnej miało zaszczyt być jednym z partnerów instytucjonalnych tego wydarzenia. Jedną z sesji plenarnych została zorganizowana przez nasze stowarzyszenie, co zostało życzliwie przyjęte przez organizatorów i uczestników konferencji. W sesji tej, zatytułowanej „W poszukiwaniu ładu społecznego—metanarracje Adama Smitha i Karla Polany’ego” wygłoszono dwa referaty mające na celu wprowadzenie do szerszej dyskusji. Jako pierwsza głos zabrała prof. Janina Godłów-Legiędź podnosząc kwestie ładu społecznego i indywidualizmu w myśli Adama Smitha i Vernona Smitha. Drugi prelegent, dr Maciej Kassner, zmierzył się z zagadnieniem polskiej transformacji spoglądając na nią przez pryzmat opracowań Karla Polanyi’ego. Obydwa referaty cieszyły się dużym zaintereso-

waniem i wywołały ożywioną dyskusję. Podnoszono w niej m.in. problematykę opozycji między porządkiem spontanicznym i konstruowanym, a także odnoszono się do kwestii rządów prawa i obecnej, krytycznej wobec polskiej transformacji, narracji politycznej. Jak się wydaje, pomysł, aby przeznaczyć większość czasu sesji na dyskusję między prelegentami a publicznością, okazał się trafiony.

Podczas pozostałych sesji konferencji także można było wysłuchać wielu ciekawych referatów poświęconych m.in. zagadnieniom ścieżki rozwoju polskiej gospodarki od 1918 roku aż do dzisiaj czy kwestiom kształtowania polskiego ustroju, państwowości i systemu gospodarczego po 1989 roku. Na zakończenie organizatorzy podziękowali wszystkim przybyłym za owocne obrady i zaprosili na następną edycję konferencji, która odbędzie się w 2020 roku. Polecamy ją uwadze naszych czytelników.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w prezentacji książki
wydanej przez Forum Myśli Instytucjonalnej

ZROZUMIEĆ KAPITALIZM

UJĘCIE EWOLUCYJNO-INSTYTUCJONALNE

Red. A. Ząbkowicz, M. Miszewski, P. Chmielnicki, S. Czech

Spotkanie odbędzie się **27 listopada 2018 roku**
w siedzibie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
(Nowy Świat 49, Warszawa) o godzinie 16:30.

Udział w dyskusji wezmą prof. Janina Godłów-Legiędź, prof. Maciej Bałtowski,
prof. Maciej Miszewski i prof. Anna Ząbkowicz.

Konferencja EAEPE w Nicei

Sławomir Czech

W dniach 6-8 września 2018 roku odbyła się coroczna konferencja European Association for Evolutionary Political Economy (EAEPE), której towarzyszyło hasło przewodnie „*Evolutionary Foundations at a Crossroad: Assessments, Outcomes and Implications for Policy Makers*”. Było to już trzydzieste spotkanie z cyklu, które tym razem odbyło się w Nicei na kampusie Saint-Jean D'Angely Uniwersytetu Nicejskiego. Konferencja zgromadziła kilkuset uczestników z całego świata, a interesujących referatów można było wysłuchać podczas 4 sesji plenarnych i 82 sesji panelowych. Tak duża liczba prelegentów i sesji zmusza niestety do podejmowania trudnych wyborów i uniemożliwia wysłuchania wszystkich wystąpień. Z drugiej strony jednak w tak szerokim gronie znacznie łatwiej wychwycić najbardziej aktualne tematy badawcze oraz doświadczyć złożoności problematyki badawczej ewolucyjnej ekonomii politycznej.

Ze względu na jubileuszową edycję konferencji zamiarem organizatorów było uwypuklenie ewolucyjnych aspektów zjawisk i procesów gospodarczych. Dążono do podkreślenia ambicji teorii ewolucyjnych odnośnie do badania nie tylko

przeszłości, lecz także nowych problemów i wyzwań stojących przed współczesnymi gospodarkami, zarówno w wymiarze narodowym, jak i globalnym. Już w trakcie obrad wykrystalizowały się dwa tematy, które zdawały się przyciągać najwięcej uwagi uczestników konferencji. Po pierwsze, ewolucja nauk ekonomicznych i postulat przyjęcia pluralizmu metodologicznego jako odpowiedzi na niedomagania i ograniczenia głównego nurtu badań. Współcześnie dostrzega się coraz silniej zjawisko niedookreślenia czym w zasadzie jest ekonomiczny mainstream (bo ekonomia neoklasyczna przestał być już dawno). Stawia to pod znakiem zapytania sensowność jego opozycji wobec nurtów heterodoksyjnych, które badają zazwyczaj te same zjawiska wykorzystując inne punkty widzenia. Integracja ortodoksji i heterodoksji w badaniach ekonomicznych powinna wreszcie się dokonać, a pluralizm daje taką możliwość.

Po drugie, bardzo silnie zaznaczyła się problematyka relacji między innowacjami i zmianami technologicznymi, jakimi charakteryzuje się współczesny świat, a kształtowaniem się poziomu płac i zatrudnienia. Poświęcone temu zagadnieniu wystąpienie plenarne prof. Marii Savony z Science and Technology Policy Research Uniwersytetu Sussex zatytułowane „*Innovation, Employment and Inequality*” zdawało się sugerować, że niemal-

że rewolucyjne zmiany technologiczne mogą wymagać równie radykalnych zmian w rozwiązaniach instytucjonalnych, które pozwolą na podtrzymanie spójności społecznej i ograniczenie dra-

stycznie rosnących nierówności. Innym referatem, który został poświęcony podobnej problematyce, była prelekcja plenarna prof. Giovanni Dosiego z Sant'Anna School of Advanced Studies w Pizie pt. „*On the institutional drivers of economic evolution: The case of de-unionization and the productivity slowdown*”. Według prelegenta począwszy od 1995 roku można zaobserwować wyraźne spowolnienie tempa przyrostu produktywności w gospodarkach zachodnich, jak również osłabienie związku między wzrostem produktywności i wzrostem wynagrodzeń. Przyjęło się uważać, że swobodnie działający mechanizm rynkowy odpowiada za to, że „dobre” (tj. innowacyjne i zyskowe) firmy utrzymują się na rynku, podczas gdy te nieefektywne z niego wypadają. Tymczasem można zaobserwować coś zupełnie innego, a mianowicie że w ostatnich dekadach rynek wyraźnie zawodził na tym polu. Zbieżność tego faktu z osłabieniem siły związków zawodowych jest, zdaniem prof. Dosiego, nieprzypadkowa. Na podstawie danych historycznych oraz samych modeli analitycznych należałoby dojść do konkluzji, że to gospodarki o wysokim stopniu uzwiązkowania wypadają znacznie lepiej pod względem selekcji „dobrych” firm oraz sprzyjają wzrostowi produktywności i wynagrodzeń.

Ważkich tematów podejmowanych na konferencji było jeszcze wiele – wyzwania ekologiczne, transformacja przemysłu

i nowa polityka przemysłowa, konieczność przywrócenia wiodącej roli popytu w polityce gospodarczej, czy wzrost znaczenia nurtu ekonomii złożoności. Wszystkie one dotyczą się palących problemów z zakresu gospodarowania i ekonomicznego teoretyzowania, a nurty heterodoksyjne mają na tym obszarze dużo do powiedzenia. Należy wyrazić nadzieję, że podczas następnej edycji konferencji uda się im przyrzeć dokładniej, szczególnie że odbędzie się ona w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie w dniach 12-15 września 2019 roku, a temat przewodnie będzie brzmieć „*30 years after the Berlin wall has fallen – what happened to Europe? What is new in economics*”. Jak się wydaje, wydarzenie to specjalnych rekomendacji nie potrzebuje.

Nagroda dla Forumowiczek

Jest nam niezmiernie miło poinformować, że [dr Monika Krakowiak-Drzewiecka](#), [dr Agnieszka Kristof](#) i [mgr Monika Kamińska](#) z Katedry Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach zostały laureatkami (**III miejsce**) ogólnopolskiego konkursu „Wykładnia prawa jako pochodna rozumienia celu i sposobu działania—edycja 2018-2018” organizowanego przez Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa „FONTES”, będącego partnerem instytucjonalnym naszego Forum. Nagrodzony artykuł nosi tytuł „*Ustawa z 20.06.2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza, prezydenta—założenia a rzeczywistość*” i został opublikowany w „Przeglądzie Prawa Publicznego” nr 6, 2018, s. 70-95. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 23 września 2018 roku w Uczelni Łazarskiego w Warszawie.

Serdecznie gratulujemy!

Konferencje, spotkania, wydarzenia

- ⇒ Trzydziesta siódma konferencja International Labour Process Conference „**Fragmentation and Solidarities**”, 24-26 kwietnia 2019, Wiedeń, Austria. Konferencja poświęcona relacjom na wspólnym rynku pracy: solidarności, reprezentacji oraz transformacji socjoekonomicznej i ekologicznej.
<https://www.ilpc.org.uk/Portals/56/ilpc2019/ILPC2019-Call%20for%20Papers-Vienna.pdf>
Zgłoszeń należy dokonywać do 26 października 2018 r.
- ⇒ Seminarium „**Global Human Rights at Risk? Challenges, Prospects, and Reforms**”, 6-7 stycznia 2019, Haga, Holandia. Wielodyscyplinarne spotkanie poświęcone zagrożeniom dla demokracji i rządów prawa oraz reinterpretacji koncepcji praw człowieka w obliczu współczesnych wyzwań.
<https://www.staff.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/bsk/human-rights-2019-conference-call-for-papers.pdf>
Zgłoszenia są przyjmowane do 15 listopada 2018 r.
- ⇒ Doroczna konferencja **Eastern Economics Association**, w tym sesje poświęcone ekonomii heterodoksyjnej organizowane przez Association for Social Economics i Association for Evolutionary Economics, 28 luty-3 marca 2019, Nowy Jork, Stany Zjednoczone. Organizatorzy zachęcają do składania opracowań o interdyscyplinarnym charakterze.
<https://www.ramapo.edu/eea/>
Termin zgłoszeń upływa 17 listopada 2018 (AFEE) i 25 listopada 2018 (ASE).
- ⇒ Piąta edycja konferencji Witten Conference for Institutional Change zatytułowana „**The Economics, Politics and Philosophy of Artificial Intelligence and Big Data - Time for Institutional Changes!**”, 14-14 marca 2019, Witten, Niemcy. Tematyka konferencji porusza kwestię relacji między szybkim rozwojem sztucznej inteligencji i big data a potrzebą przemian instytucjonalnych w zakresie rynków pracy, konkurencji i odpowiedzialności prawnej podmiotów.
<https://wiwacon.uni-wh.de/>
Zgłoszenia należy przesyłać do 30 listopada 2018 r.
- ⇒ Konferencja Association of Institutional Thought (AFIT) „**40 Years of AFIT: A Time for Reflection and Renewal**”, 24-27 kwietnia 2019, San Diego, Stany Zjednoczone. Organizatorzy zapraszają do dyskusji na temat szerokiej roli instytucji w życiu społecznym, w tym poruszenia tematu ewolucji teorii instytucjonalnej w ostatnich dekadach.
<http://www.wssaweb.com/upcoming-conference.html>
Abstrakty należy przesyłać do 1 grudnia 2018 r.
- ⇒ Druga edycja konferencji „**Vienna Conference on Pluralism in Economics**”, 15-16 kwietnia 2019, Wiedeń, Austria. Spotkanie poświęcone podkreśleniu pluralizmu w nauczaniu i praktykowaniu ekonomii, w tym w odniesieniu do współczesnych wyzwań socjoekonomicznych i złożoności procesów ekonomicznych.
<http://conference.plurale-oekonomik.at/>
Termin zgłoszeń upływa 3 stycznia 2019 r.